

REFERAT Udvalget for Bæredygtig Udvikling d. 06-09-2023

Mødedato Onsdag d. 06. september 2023 kl. 08:30

Mødested Lokale 412, Skelbækvej

Mødedeltagere Erik Uldall Hansen, Erwin Andresen, Kjeld Hansen, Arne Leyh Petersen, Claus Bruun Jørgensen, Rasmus Andresen, Gaby Scheel Knudsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål.....	3
Opfølgning på partnerskab om måltidsemballage.....	4
Orientering om handleplaner på kommenens grønne områder og vejrabatter.....	6
Interreg-projekt vedr. tilstanden i Flensborg Fjord.....	9
Kommende affaldsplan 2024-2035.....	11
Orientering om bosætningsindsatsen i Aabenraa Kommune.....	13
Orientering fra formand og direktør.....	15
Underskriftsside.....	16

Punkt 81: Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

21/38964

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden

- Udvalget for Bæredygtig Udvikling
onsdag den 6. september 2023 kl. 08.30

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at dagsorden godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Godkendt.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Punkt 82: Opfølgning på partnerskab om måltidsemballage

22/16843

Sagsfremstilling

Den 11. januar 2023 blev Udvalget for Bæredygtig Udvikling orienteret om et partnerskab om bæredygtig måltidsemballage mellem Aabenraa Kommune, Abena og Arwos. I denne sag opdateres udvalget på projektet.

Formålet med projektet var at udvikle og teste en emballageløsning, som i så vid udstrækning som muligt skulle være bæredygtig og balancere den miljømæssige, den sociale og den økonomiske bæredygtighed.

Projektet udsprang af Klimaplan 2022, hvor partnerskaber med private og offentlige aktører om innovationsprojekter er et væsentligt indsatsområde.

Samarbejdet med såvel en emballageproducent som en forsyningsvirksomhed skulle give mulighed for at identificere behov som mademballagen skulle opfylde, så den både fremmer borgernes spise-oplevelse, og så emballagen kan genanvendes eller genbruges.

Fra Aabenraa Kommunes side indgik Erhverv & Bæredygtighed, Mad & Måltider og Hjemmeplejen i samarbejdet. Mad & Måltider er kommunens madservice til ældre borgere i eget hjem og på plejehjem, og Hjemmeplejen hjælper med anretningen af måltiderne i hjemmet og håndterer emballagen. Erhverv & Bæredygtighed stod for projektledelsen.

Mad & Måltider bruger aktuelt engangsplastemballage og for at belyse, hvordan emballagen håndteres i borgeren hjem og siden smides ud, blev der arbejdet på et sæt af empiriske undersøgelser. I planlægningsfasen er det dog blevet klart, at Aabenraa Kommune juridisk ikke har hjemmel til at gennemføre disse undersøgelser i samarbejde med en privat virksomhed. Det har derfor ikke været muligt at gennemføre projektet, som oprindeligt planlagt.

Til trods for at projektet ikke har kunnet realiseres i sin oprindelige form, har forløbet genereret indsigter og nye samarbejder i forhold til blandt andet håndtering af måltidsemballage, fødevarerhygiejne og sortering.

På den baggrund har styregruppe med deltagelse af både Abena, Arwos og Aabenraa Kommune besluttet at lukke projektet ned i den oprindelige form. I stedet videreføres en netværksgruppe, hvor relevante emner med tilknytning til bæredygtig emballage og serviceartikler kan drøftes.

Social- og seniorudvalget orienteres om status på samarbejdet 6. september 2023.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Taget til efterretning.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Bilag

WT - Måltidsemballage - sammenfatning juli 2023.pdf

Punkt 83: Orientering om handleplaner på kommunens grønne områder og vejrabatter

23/24674

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres om forslag til handleplaner for større biodiversitet i levende hegn og småbeplantninger samt på vejrabatter og græsarealer i grønne områder. Handleplanerne vedrører politikområdet "Vejdrift" under Udvalget for Plan, Teknik & Landdistrikter. Handleplanerne er udarbejdet som opfølgning til "Biodiversitetsstrategi for Aabenraa Kommune", som Udvalget for Bæredygtig Udvikling godkendte den 5. april 2022.

Aabenraa Kommune ejer ca. 340 km levende hegn og småbeplantninger, ca. 690 ha rabatter samt 25 ha græsarealer.

Handleplanerne er en beskrivelse af, hvordan biodiversitetsstrategien kan implementeres på 3 af kommunens egne arealtyper, og handleplanerne er bilagt sagen.

Biodiversitetsstrategien giver en lang række af forslag og begrundelser til biodiversitetsfremmende tiltag på forskellige arealtyper. Handleplanerne er udarbejdet med afsæt heri, men da planerne er generelle og ikke udtømmende beskrevet, så vil biodiversitetsfremmende handlinger fra strategien implementeres i de enkelte konkrete plejeplaner, hvor disse fagligt kan rummes og give mening.

Hegn og småbeplantninger

Hovedvirkemidlerne til at skabe mere biodiversitet i levende hegn og småbeplantninger er at bevare bevoksningerne, vedligeholde/fælde så lidt som muligt og i at efterlade dødt ved i beplantningerne.

Konkret skæres hegn og bevoksninger aldrig helt ned til grunden. Hjemmehørende arter med stor naturværdi som for eksempel eg, tjørn, slåen, mirabel, pil og hassel, der er rige på nektar, pollen, bær og nødder og lignende skal fastholdes i beplantningerne. Særligt gamle træer er vigtige for biodiversiteten, og de bevares så længe, at de ikke udpeges som risikotræer. Risikotræer tages bort eller beskæres, så risikoen for skade på personer eller ejendom undgås.

I plejeplanlægningen skal forvaltningen vurdere, om der kan være andre hensyn end biodiversitet, der betinger en tynding/beskæring i bevoksningerne. Det kunne være risiko for at træer vælter over offentligt tilgængelige areal, trafiksikkerhed eller konvertering til mere varierede og naturvenlige bevoksninger.

Vejrabatter

Hovedvirkemidlet til at skabe mere biodiversitet i vejrabatter er mindre og senere slåning af rabatterne, og flere steder kan der over tid opstå eller etableres vilde blomsterarealer i rabatterne.

Konkret anbefales det at ændre på 15 % af arealtypen fra 1-2 gange årlig slåning til slåning hvert 3. år. For den resterende del af rabatterne udsættes efterårsslåning af hensyn til flora og insekter til slåning så meget som muligt og indtil græsset er nedvisnet. Den egentlige forårsslåning foretages, hvor det er nødvendigt af hensyn til oversigtsforhold, vejudstyr eller andre væsentlige trafikale eller sikkerhedsmæssige forhold.

Der er en række vejtekniske funktioner tilknyttet rabatterne. Disse funktioner skal til enhver tid være velfungerende og kan ikke tilsidesættes, idet trafikikkerhed og fremkommelighed om nødvendigt må vægtes højere end biodiversitet på vejarealer.

Græsarealer i grønne områder

Hovedvirkemidlet til at skabe mere biodiversitet på græsarealer er ekstensivering med mindre slåning af de grønne områder. Konkret anbefales at konvertere ca. 40 % af græsarealerne til natur- eller fælledgræs med ekstensiv slåning. I den bilagte handleplan er de nærmere plejeniveauer, ændringsformer og nødvendige hensyn belyst.

Ved udvælgelsen af arealer til ekstensiveret drift er det vigtigt, at der tages hensyn til den nuværende rekreative benyttelse arealerne. Der kan slås spor som stiadgange over grønne arealer som stier og adgangsveje. Plejeplanlægningen skal afspejle, at der er tale om bevidste tiltag, og at der er tale om "Vildskab med Vilje" med udgangspunkt i ønsket om øget biodiversitet.

Forhold vedrørende implementering

Implementeres de biodiversitetsfremmende tiltag beskrevet i handleplanerne øges mulighederne for udvikling af en mere varieret og artsrig flora og fauna.

Besluttet det at gennemføre de anbefalede tiltag i handleplanerne for at øge biodiversiteten, så medfører det, at forvaltningen tilpasser plejeplaner og –indsatser på arealerne omfattet.

I forbindelse med implementering af den ændrede drift skal der medgå en kommunikationsindsats rettet mod kommunens borgere og særligt lokalråd og grundejerforeninger. Dette skal ses i lyset af, at handleplanerne ikke betinger høring, men også at handlingsplanerne ikke udpeger de konkrete arealers placering.

Kommunikationen skal tydeliggøre biodiversitetsstrategiens fokus på at etablering og drift af en mere varieret bynatur, kan bidrage til gradvist at ændre vores naturforståelse, så en vildere, højere, mere varieret bynatur ikke opfattes som rodet og grim, men i stedet som spændende og værdifuld.

Forvaltningen forventer at ændringerne af driftsbilledet vil øge antallet af borgerhenvendelser.

Der kan komme forslag eller klager, måske som reaktioner på ændringerne til det værre, hvor arealudtrykket bliver opfattet mere rodet eller grimt, eller som reaktion på, at tiltagene synes utilstrækkelige. Særligt vurderes det, at ønsker om ændringer på grunde af grene over skel, skyggeforhold, manglende udsigt eller lignende. Med udgangspunkt i kommunens nuværende administrationsgrundlag bliver det allerede i dag formidlet til borgerne, at disse hensyn ikke alene kan begrunde fældning/udtynding. Der skal accepteres såvel de fordele som ulemper som træer og beplantning giver. Denne linje fastholdes som konsekvens af udvalgets beslutning.

Forvaltningen vil med udgangen af 2024 sammenfatte erfaringerne fra ovenstående til udvalgets evaluering.

Økonomi og afledt drift

Forvaltningen har ikke kunnet regne konkret på den afledte konsekvens for driftsøkonomien, fordi detaljeringsgraden for nuværende ikke er tilstrækkelig, men de afledte ændringer i plejeplanlægning forventes at kunne rummes inden for den nuværende driftsramme under politikområdet ”vejdrift”.

Der forventes en periode med forøget administrative opgaver omkring plejeplanlægning og registrering.

Sagen afgøres i

Udvalget for Plan, Teknik og Landdistrikter, og Udvalget for Bæredygtig Udvikling orienteres om sagen.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Taget til efterretning.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Bilag

wt-Handleplan for biodiversitet i vejrabatarealer

wt-Handleplan for øget biodiversitet i græsarealer i grønne områder.pdf

wt-Handleplan for større biodiversitet i levende hegn og småbeplantninger.pdf

Biodiversitetsstrategi for Aabenraa Kommune.pdf

Punkt 84: Interreg-projekt vedr. tilstanden i Flensborg Fjord

23/14377

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til at udmønte midler fra puljen til bæredygtighed under Udvalget for Bæredygtig Udvikling til et etårigt dansk-tysk projekt, der handler om at forbedre tilstanden af vandkvaliteten i Flensborg Fjord.

Tilstanden af Flensborg Fjord har været diskuteret i flere år nord og syd for den dansk-tyske grænse. Både organisationer, politiske partier og eksperter på området, men også de to store etablerede fora Region Sønderjylland-Schleswig og Grænsetrekanten har diskuteret tilstanden i Flensborg Fjord.

Dette gav partnerne omkring fjorden anledning til at arbejde hen imod en projektansøgning for et etårigt projekt med det overordnede formål at samle og styrke relevante administrative og institutionelle strukturer og deres indsatser til forbedring af tilstanden i Flensborg Fjord.

Det etårige projekt ønskes ansøgt under ”Puljen til Kortere Projekter” (PKP). Det korte projekt skal munde ud i en ansøgning om et regulært INTERREG-projekt.

Der foreslås følgende arbejdsplaner

- Arbejdsplan 1: Projektledelse + public relations (INTERREG-krav)
- Arbejdsplan 2: Datasamling (research + overførsel) + sammenligning
- Arbejdsplan 3: Ekstern finansiering og samarbejde: Udarbejdelse af et samarbejdskoncept
- Arbejdsplan 4: Indsamling og prioritering af tiltag
- Arbejdsplan 5: Ansøgningsproces til regulært INTERREG-opfølgingsprojekt inkl. fundraising

Der er følgende økonomisk ramme og rammebetingelser

- Deltagende parter med finansiering: Stadt Flensburg, Kreis Schleswig-Flensburg, Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune
- Samlet budget: 1.146.152 kr. / 153.846 €
- Støttesats: 65%
- Finansieringsbidrag pr. partner: 100.288 kr. / 13.462€
- Varighed: 12 måneder

De tyske parter har allerede fundet finansiering til projektet. Sønderborg Kommune er i gang med processen.

Kreds Slesvig-Flensburg har tilbudt at være leadpartner på projektet, og er i gang med at forberede en ansøgning i samarbejde med partnerne.

Grænsetrekanten er på grund af nærheden til Flensborg Fjord det faste dansk-tyske forum, hvor emnet og projektansøgningen blev behandlet og diskuteret mest. Medlemmerne i Grænsetrekanten understøtter et etårigt projekt, og derfor ønsker Aabenraa Kommune at sende et positivt signal.

Der er frist til at søge INTERREG-midler den 3. oktober 2023.

Et uddybende statusnotat er vedlagt. Notatet er udarbejdet i Kreds Slesvig-Flensborg til deres behandling af sagen og efterfølgende oversat til dansk.

Økonomi og afledt drift

Puljen til bæredygtighed under Udvalget for Bæredygtig Udvikling indeholder i alt 4,5 mio. kr., hvoraf 2 mio. kr. blev afsat til det offentlig-private innovationspartnerskab for udviklingen af Padborg Vest den 22. oktober 2022. Den 29. marts 2023 frigav Byrådet de resterende 2,5 mio. kr. til prioritering under udvalget, og 14. juni 2023 udmøntede udvalget midler til indsatser for tilsammen 1,414 mio. kr. Med udmøntningen af yderligere 0,1 mio. kr. til dette dansk-tyske projekt resterer der 0,986 mio. kr. i puljen.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at 0,1 mio. kr. af puljen til bæredygtighed udmøntes til ovenstående indsats, hvorefter der resterer 0,986 mio. kr. i puljen.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Godkendt.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Bilag

wt - Uddybende notat om planlagt Interreg-projekt Flensborg Fjord dansk version.pdf

Punkt 85: Kommende affaldsplan 2024-2035

23/16354

Sagsfremstilling

Aabenraa Kommune skal udarbejde en ny affaldsplan, der er gældende for i alt 12 år. Planen dækker perioden 2024-2035.

Affaldsplanen består af 3 dele

1. En kortlægningsdel med affaldsdata
2. En målsætningsdel med mål og aktiviteter og
3. En planlægningsdel med fremskrivning af affaldsmængderne og vurdering af fremtidig affaldshåndtering

Affaldsplanens mål og aktiviteter har til formål at forebygge affald ved at ressourcer holdes længst muligt i kredsløb, og at affald udnyttes bedst muligt.

Affaldsplanen vil udgøre rammen for Arwos, MOTAS, Deponi Syd samt private aktører på affaldsområdet.

Et forslag til affaldsplan forventes forelagt til politisk behandling i andet kvartal 2024.

Forvaltningen vil uddybe krav til og rammen for affaldsplanen på mødet. Forvaltningen ønsker udvalgets input til det videre arbejde i forhold til ambitionsniveauet for mål og aktiviteter, fx i hvilket omfang Arwos og Aabenraa Kommune skal iværksætte initiativer til fremme af en cirkulær tankegang.

Lovgrundlag

Den overordnede ramme for affaldsplanen er ”Handlingsplan for Cirkulær Økonomi – national plan for forebyggelse og håndtering af affald 2022-2032”, der blandt andet bygger på ”Klimaplan for en grøn affaldssektor - 2020”), nationale strategier for offentligt indkøb og bæredygtigt byggeri, samt EU's affaldsdirektiv.

Visionen i ”Handlingsplan for Cirkulær Økonomi” er at affaldskurven skal knækkes (mindre affald, mindre spild og mere genbrug), at affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030 og

at 80% af plast til forbrænding skal udsorteres.

Kommunale affaldsplaner må ikke være i strid med den nationale handlingsplan for cirkulær økonomi.

De konkrete bestemmelser vedrørende kommunernes udarbejdelse af affaldsplaner er udmøntet i Miljøbeskyttelsesloven og Affaldsbekendtgørelsen.

Planmæssige forhold

Affaldsplanen udarbejdes, så der er sammenhæng til Aabenraa Kommunes øvrige planer, blandt andet strategi for bæredygtig udvikling 2020-2025 og Aabenraa Kommunes klimaplan 2022.

Høring/udtalelse

Affaldsplanen skal screenes og eventuelt miljøvurderes efter Miljøvurderingsloven. Herefter skal planen i offentlig høring i 8 uger.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget tager orienteringen til efterretning, og

at udvalget giver input til forvaltningens videre arbejde.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

1. at taget til efterretning,
2. at drøftet.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Punkt 86: Orientering om bosætningsindsatsen i Aabenraa Kommune

23/25520

Sagsfremstilling

I denne sag får Udvalget for Bæredygtig Udvikling en kort orientering om befolkningsudvikling i Aabenraa Kommune, borgerhenvendelserne fra 1. januar 2023 – 31. juli 2023 og processen for den fælles analyse vedrørende tysk tilflytning til Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune. Derudover skal udvalget tage stilling til en tilflytterindsats under Region Sønderjylland-Schleswig.

Befolkningsudvikling og borgerhenvendelser:

Handlingskataloget for bosætningsindsatsen 2023-2024 blev den 3. maj godkendt i Udvalget for Bæredygtig Udvikling. Målsætningen er, at vi i 2026 har 60.000 indbyggere. Der er den 31. juli 2023 registreret 58.821 indbyggere.

Befolkningsudviklingen er stabil på tilflytningen, det vil sige mobiliteten mellem kommunerne, mens fraflytningen er stigende, hvilket er normalt på denne tid af året på grund af uddannelsesstart, hvor de unge flytter til andre byer. Indvandringen er faldende, herunder også fra Tyskland, mens der ikke er udvandret så mange som de sidste måneder.

Mellem 1. januar 2023 og 31. juli 2023 har bosætningsteamet fået 130 henvendelser pr. mail og telefon, og der er også afholdt fysiske møder. Henvendelserne kommer primært fra tyskere, men også danskere og få andre nationaliteter, og det drejer sig om både potentielle tilflyttere og tilflyttere, som allerede bor i Aabenraa.

Borgerne ønsker information om blandt andet, hvor man kan bo, hvor man kan få et job, hvilke aktiviteter, der er i Aabenraa Kommune og hvordan man søger opholdsdokumenter. Derudover er de interesseret i at vide, hvor man kan sende børnene i den danske eller tyske skole, og hvordan processen med modtagerklassen er, eller hvordan man bliver optaget i sprogkurset. Vi ser også spørgsmål fra iværksættere, der har brug for hjælp til at blive selvstændige eller flytte deres virksomhed hertil. Det er således en bred vifte af spørgsmål, som bosætningsteamet tit løser sammen med hjælp fra kolleger i andre afdelinger, forvaltninger eller samarbejdspartnere.

Denne udvikling bekræfter, at en proaktiv bosætningsindsats spiller en væsentlig rolle for Aabenraa Kommunes bosætningsindsats, og at der er en tæt kobling mellem bosætning og erhvervsudvikling via adgangen til kvalificeret arbejdskraft.

Analyse til kortlægning af tyske tilflyttere:

For at understøtte adgangen til arbejdskraft er Sønderborg og Aabenraa kommune i april 2023 gået sammen med GOTO Sønderborg for at undersøge de tyske tilflytteres bevæggrunde for at flytte til Aabenraa og Sønderborg kommune. Undersøgelsen, som består af en kvalitativ og en kvantitativ analyse, blev i starten af juni sendt i udbud, og har til formål at undersøge hvorfor, hvem, hvorfra og hvad der kan gøres for at tiltrække, modtage og fastholde tyske borgere i Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune.

Undersøgelsen bliver gennemført i løbet af september til november 2023, og resultaterne bliver sammenfattet i en afsluttende rapport. Rapporten indeholder ud over resultaterne en beskrivelse af den metodiske og analytiske ramme samt handlingsorienterede anbefalinger til både Sønderborg og Aabenraa Kommune. Der forventes at den endelige rapport afleveres i december 2023.

I januar 2024 giver rådgiverne politikerne og embedsmænd fra Aabenraa og Sønderborg Kommune en mundtlig præsentation af rapportens ramme, resultaterne og de konkrete anbefalinger.

Bosætning i en dansk-tysk kontekst

Udvalget for grænseregional udvikling under Region Sønderjylland-Schleswig har fokus på at dele viden og drøfte kommende samarbejdsindsatser hen over grænsen. På det næste møde i udvalget ønsker udvalget at drøfte, hvorledes de enkelte kommuner ønsker at samarbejde omkring tilflytning nord og syd for grænsen. Region Sønderjylland-Schleswig arbejder på nuværende tidspunkt allerede blandt andet med vejledning af pendlere og tilflyttere på begge sider af grænsen. I den forbindelse er spørgsmålet opstået, om der er et ønske om et tættere grænseoverskridende samarbejde inden for tilflytterpolitik. Der er dog ikke defineret, hvordan et tættere samarbejde kan se ud.

Forvaltningen anbefaler, at vi fastholder vores nuværende samarbejde og bruger udvalget for grænseregional udvikling til at dele viden omkring de enkelte kommuners indsatser.

Sagen afgøres i

Udvalgt for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at status på bosætning tages til orientering, og

at Aabenraa Kommune fastholder det nuværende fokus på vejledning i Region Sønderjylland-Schleswig og styrker indsatsen omkring vidensdeling omkring de enkelte kommuners tilflytterindsatser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Taget til efterretning.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Punkt 87: Orientering fra formand og direktør

21/38964

Sagsfremstilling

- .

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

Orienteret om studietur.

Taget til efterretning.

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)

Punkt 88: Underskriftsside

21/38964

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "godkend".

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 06-09-2023

-

Afbud: Gaby Scheel Knudsen (A)